

”Managementul integrat al apelor și reabilitarea ecologică a bazinului râului Ciulucul Mic”

Ședința a doua a Comitetului sub-bazinal al râului Ciulucul Mic

15 martie 2019, 10.00

Consiliul Raional Sângerei,

Or. Sângerei, str. Independenței 111, sala de ședințe, etajul 3

Proces-verbal (sumar)

Pe data de **15 martie 2019**, Consiliul Raional Sângerei și Asociația Obștească Ecovisio au desfășurat *cea de a doua Ședință* a Comitetului subbazinal al râului Ciulucul Mic, organizată în cadrul proiectului “Managementul integrat al apelor și reabilitarea ecologică a bazinului râului Ciulucul Mic”, susținut de Programul de Suport (granturi) pentru proiecte mici oferite ONG-urilor în domeniul managementului integrat al resurselor de apă, finanțat din Proiectul SDC-ADA “Consolidarea cadrului instituțional în sectorul alimentării cu apă și sanitație din Republica Moldova”, coordonat de Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și Agenția “Apele Moldovei”.

Evenimentul a fost organizat în baza Procesului-verbal de la prima ședință și în consultare cu președintele și vicepreședintele Comitetului, în conformitate cu cadrulul legal și regulatoriu național - Legea apelor și Regulamentul Comitetului de subbazin Ciulucul Mic.

Agenda ședinței (Anexa 1) a inclus următoarele puncte de bază:

- Prezentarea proiectului Planului de management a subbazinului râului Ciulucul Mic, după consultări publice - acțiunile prioritare pentru 2019-2024;
- Propuneri de completare a Planului, acțiuni prioritare din cadrul raioanelor/primăriilor pentru 2019, 2019-2024;
- Informație despre Conferința Națională de Ziua Mondială a Apelor, 22 marite 2019;
- Concluzii, pașii următori în activitatea Comitetului.

Evenimentul a fost desfășurat în formatul Întruniri verzi/fără multă hârtie. Materialele ședinței, proiectele documentelor de discuție, copiile prezentărilor au fost transmise participanților și circulate prin poșta electronică până la ședință și plasate pe paginile din Internet ale proiectului etc.

Participanții

Au fost prezenți 31 de persoane - reprezentanți de la Consiliile raionale din Raionale Sângerei, Telenești, și Fălești, Primari din localitățile din bazin, Inspectoratul Protecția Mediului din raioane, Agenția Moldsilva, instituțiile de profil și desconcentrate, organizațiile implicate și asociațiile obștești din toate trei raioane și AO Ecovisio.

Ședința a fost deschisă de Dl Ivan Cebotari, Vicepreședintele raionului Sângerei, și Dna Gabriela Isac, Coordonator de proiect, AO ”EcoVisio”.

Lista participanților – Anexa 2.

Principalele mesaje, discuții și propuneri

În cuvântul său de salut, **DI Ivan Cebotari**, *Vicepreședintele raionului Sângerei*, a menționat activitățile în cadrul proiectului, a remarcat importanța muncii depuse de organizatorii proiectului la studierea și analiza problemelor râului (clima bazinului râului, caracteristicile râurilor din bazinul Ciulucului, rețeaua hidrografică, vegetația, fauna, situația demografică din zona subbazinului, identificarea surselor de poluare a apelor), la organizarea diferitor măsuri de conștientizare și informare a publicului larg (de exemplu, concursul raional de artă plastică „Ciuluc apă vie apă moartă – ce alegi tu?”). DI Cebotari a spus că acțiunile de protecție în raionul respectiv cuprind 15 localități, în or. Sângerei au avut loc acțiuni de plantare în parc, prin care trece unul din afluenții râului, s-au organizat întâlniri consultative cu reprezentanții primăriilor și conform Planului de acțiuni se așteaptă o gamă largă de activități. Se prevede o inventariere detaliată a tuturor lacurilor și bazinelor de acumulare, identificarea, delimitarea și clasificarea corpurilor de apă din bazinul râului, măsuri de reducere a poluării și reabilitare ecologică a râului prin plantarea arborilor și arbuștilor în zonele de protecție, crearea locurilor amenajate pentru alimentarea cu apă a animalelor, identificarea barajelor ilicite, eliminarea gunoștilor neautorizate, reabilitarea izvoarelor, crearea fâșiilor de protecție a obiectelor acvatice și multe altele.

Dna Gabriela Isac, Coordonator de proiect, AO ”EcoVisio”, a prezentat proiectul Planului de management a subbazinului râului Ciulucul Mic, după consultări publice – obiectivele și acțiunile prioritare pentru 2019-2024 (prezentarea și proiectul Planului – în anexa 3), care includ următoarele:

- **Obiectivul de bază** - protecția, reabilitarea ecologică, restabilirea, îmbunătățirea și utilizarea durabilă a resurselor de apă și a mediului înconjurător din subbazinul Ciulucul Mic, și ca urmare, din subbazinul râului Răut.
- **Obiectiv specific 1.** Cadrul instituțional și organizatoric privind gestionarea resurselor de apă în subbazinul Ciulucul Mic îmbunătățit;
- **Obiectiv specific 2.** Reducerea impactului poluării și reabilitarea ecologică a râului;
- **Obiectiv specific 3.** Informarea și conștientizarea publicului.

Au fost prezentate **măsurile prioritare din proiectul Planul de gestionare a subbazinului**, care au fost elaborate în baza deciziilor de la prima ședință a Comitetului și ca urmare a procesului de consultări publice și ședințe consultative de lucru din raioane, desfășurate în perioada 15 februarie – 15 martie 2019:

- Organizarea și desfășurarea lucrărilor și ședințelor Comitetului de subbazin al râului Ciulucul Mic;
- Conlucrarea cu alte subbazine – a râului Răut, bazinul râului Nistru;
- Elaborarea hărții ecologice a râului cu indicarea surselor de poluare;
- Actualizarea periodică a Planului de acțiuni de gestionare a subbazinului;
- Elaborarea raportului anual privind implementarea măsurilor planificate;
- Evaluarea stării și inventarierea bazinelor de apă (lacuri, iazuri, heliștee etc).
- Lucrări de delimitare și de plantare a arborilor și arbuștilor în zonele și fâșiile de protecție a bazinului;

- Identificarea îndiguirilor/barajelor neregulate și examinarea soluțiilor de lichidare sau amenajare/cascade;
- Executarea lucrărilor de rehabilitare ecologică și amenajare a izvoarelor și afluenților;
- Efectuarea unui studiu privind restabilirea albiei naturale a râului.
- Salubritate și lichidarea gunoștilor ilicite;
- Amenajarea gunoștilor autorizate cu reducerea impactului asupra mediului înconjurător.
- Desfășurarea unei campanii de informare, conștientizare și instruire pentru publicul larg și autoritățile responsabile privind protecția și rehabilitarea ecologică a râului;
- Ore ecologice, concursuri și acțiuni pentru elevi.
- Facilitarea colaborării eficiente între autoritățile administrației publice locale, instituțiile abilitate de protecția și gestionarea resurselor de apă, instituțiile abilitate de protecția sănătății publice, utilizatorii de apă, organizațiile societății civile și alte părți interesate din cele trei raioane – Telenești, Sângerei și Fălești - în vederea asigurării unui management integrat al resurselor de apă în sub-bazinul hidrografic a râului Ciulucul Mic;
- Contribuția la procesul de implementare, modificare și promovare a Planului de gestionare a sub-bazinului hidrografic a râului Ciulucul Mic, pentru atragerea finanțării și mobilizarea acțiunilor și resurselor;
- Elaborarea propunerilor și recomandărilor privind folosirea rațională și protecția apelor bazinului râului Ciuluc - prezentate autorităților publice locale, agenților economici privați și publici, gospodăriilor țărănești pentru implementare în sub-bazinul hidrografic.
- Crearea grupurilor de lucru tematice în cadrul Comitetului, legate de cadrul normativ, probleme specifice ale râului, comune pentru mai multe localități

Au fost prezentate ***necesitățile prioritare ale subbazinul râului Ciuluc*** (însoțite de fotografii din cadrul expedițiilor pe râu, date documentare etc):

1. Restabilirea regimului hidrologic al râului pe întreaga perioadă a anului, cu realizarea măsurilor necesare legate de curățirea și amenajarea izvoarelor și afluenților, identificarea izvoarelor captate ilegal, lichidarea îndiguirilor ilicite, respectarea regimului de exploatare a bazinelor de apă, examinarea posibilității de restabilire a albiei naturale al râului etc;
2. Realizarea măsurilor de salubritate și lichidare a gunoștilor ilicite din preajma râului, din localități și pe afluenți;
3. Delimitarea și împădurirea fâșiilor și zonelor de protecție a râului pe întreg cursul, inclusiv pe terenurile agricole și în zona bazinelor de acumulare, lacurilor, iazurilor etc.
4. Asigurarea continuității măsurilor de informare și conștientizare a populației, elevilor, agenților economici etc referitor la protecția și restabilirea ecosistemelor râului.

Dl Andrei Isac, membru al consiliului director al Centrului Național de Mediu, membru al grupului de lucru de organizare a Conferinței, a prezentat informația despre Conferința Națională de Ziua Mondială a Apelor din 22 martie 2019, rolul și implicarea Comitetului de subbazin în cadrul acestui eveniment național de amploare. Copia prezentării – în anexa 3.

În cadrul discuțiilor, dl Andrei Cibotaru, primarul localității Ciulucani (Telenești), a subliniat că trebuie să dăm prioritate restabilirii albiei râului și atunci problema barajelor se va rezolva, totodată menționând că amenajările pentru aruncarea gunoștilor în locurile neautorizate sunt mici. S-a propus crearea în cadrul Comitetului a grupurilor tematice pe probleme comune pentru

întreg subbazinul sau pentru mai multe localități (locuri de adăpare a animalelor, îndiguiri, delimitarea și amenajarea zonelor și fâșiilor de protecție, etc), cum ar fi un grup de lucru pentru examinarea cadrului legislativ și normativ național, examinarea posibilității transpunerii lui la nivel local și, totodată, elaborarea propunerilor de completare sau modificare, care sunt necesare pentru eliminarea lacunelor sau asigurarea implementării eficiente a prevederilor legislative la nivel local.

Dl Lungu Vladimir, Șeful Inspectoratului pentru Protecția Mediului Telenești, a propus să fie efectuată inventarierea tuturor surselor de poluare din subbazin – stații de epurare, agenți economici, ferme, gunoiști ilicite sau autorizate, dar în stare proastă etc – ca să fie posibil de luat măsuri de prevenire și eliminare a poluării din sursele date, efectuate lucrări tehnice, etc.

Dl Frunză Vitalie, reprezentantul întreprinderii Moldsilva Bălți, a vorbit despre necesitatea asigurării finalității operațiilor de înverzire, cu elaborarea amenajamentelor silvice, dna Ala Guzun, primar com. Biliceni Vechi (Sângerei) s-a interesat de modalitatea creării zonelor pentru alimentare cu apă a animalelor, soluționarea eficientă a problemei îndiguirilor, iar dl Mihai Pleșca, primarul com. Prepeșița (Sângerei), a vorbit despre necesitatea construcției barajelor în așa mod ca să nu fie în defavoarea scurgerii normale a râului. În continuare, dna Silvia Țurcanu, primar com. Chișcăreni (Sângerei), a avut un discurs privind problemele râului, dar și despre ideile de organizare a unui festival al râului.

Prezent la eveniment a fost și dl Arcadie Covaliov, consilier raional Sângerei, care a vorbit despre necesitatea stringentă a unei stații noi de epurare și importanța atragerii investițiilor.

La finele ședinței dl Ivan Cebotari le-a dorit tuturor participanților și organizatorilor evenimentului mult succes în această activitate comună, menționând că cu eforturi comune, cu mobilizarea resurselor la nivel național și local, prin atragerea asistenței tehnice și colaborare eficientă vom reuși treptat să realizăm obiectivele incluse în acest Plan, să ameliorăm situația ecologică a bazinului râului, iar ca rezultat să contribuim la un mediu sănătos de viață pentru cetățenii noștri.

Decizii și concluzii:

- S-a aprobat proiectul Planului de gestiune a bazinului râului Ciulucil Mic (cu obiectivele specifice, Programul de măsuri și acțiunile prioritare selectate pentru anii 2019-2024) cu propunerile și modificările indicate în cadrul ședinței și al consultărilor publice.
- A fost recomandat ca toate propunerile și comentariile din cadrul ședinței să fie integrate în proiectul Planului de gestiune a bazinului râului Ciulucil Mic, care va fi definitivat, circulat membrilor Comitetului și instituțiilor, iar primarii sau instituțiile din Comitet să vină cu comentarii și propuneri finale până marți, 19 martie, pentru a fi integrate în versiunea finală a Planului și pentru a fi prezentate din partea Comitetului de subbazin la Conferința națională de Ziua Mondială a Apei, 22 martie 2019, care va fi desfășurată la Chișinău.
- A fost propus ca din partea Comitetului de subbazin Ciulucil Mic la Conferința națională să participe vicepreședintele raionului Sângerei, reprezentantul Consiliului raional Telenești și doi primari – câte unul din raioanele Sângerei și Telenești.
- S-a constatat că proiectul și asistența metodologică și financiară acordată de ADA/SDC și de instituțiile implicate (MADRM, Agenția "Apele Moldovei", echipa proiectului (AO

EcoVisio), sunt benefice și importante pentru soluționarea problemelor râului Ciuluc, se manifestă printr-un ansamblu al campaniilor de informare, înverzire și salubritate a râului.

- Au fost salutate activitățile de înverzire, salubritate, educaționale, desfășurate într-un șir de localități în primele trei luni ale anului 2019 și continuarea lor în timpul de față.
- S-a propus să fie efectuată inventarierea tuturor surselor de poluare din subbazin cu elaborarea hărții ecologice a râului și realizarea măsurilor de prevenire, reducere și eliminare a poluării.
- S-a propus să fie și mai activ utilizate căile de comunicare electronică (poșta electronică) și paginile proiectului (inclusiv de pe Facebook) pentru informarea operativă a tuturor membrilor Comitetului (nu doar din partea echipei proiectului, dar și din partea tuturor membrilor) despre acțiunile de protecție a mediului sau culturale care se planifică în localitățile din bazin, cu asigurarea colaborării între primării, instituții și asociații obștești la nivel raional, inter-raional în bazinul râului și la nivel național.
- Procesul-verbal și materialele ședinței, însoțite de copia deciziilor/dispozițiilor Consiliilor Raionale vor fi transmise tuturor membrilor Comitetului și Agenției "Apele Moldovei" și Comitetului subbazinal al râului Răut. Planul de gestiune (versiunea finală completată) și alte documente – să fie plasate pe paginile din internet ale proiectului și ale Consiliilor raionale.
- Următoarea ședință a Comitetului de subbazin va avea loc la necesitate, organizată în coordonare cu Consiliile raionale și după apariția informației referitor la finanțarea/extinderea proiectului sau obținerea finanțării suplimentare pentru realizarea Planului de gestionare în anul 2019.
- Au fost, expuse mulțumiri la adresa Consiliului Raional Sângerei pentru găzduirea, implicarea activă în organizarea și desfășurarea celei de a doua Ședințe a Comitetului, pentru coordonarea implementării proiectului în cadrul localităților raionului și promovarea colaborării inter-raionale pentru protecția și restabilirea ecosistemelor râului Ciulucul Mic. Informația despre ședință a fost plasată pe:
<http://www.singerei.md/noutati/item/1691-a-doua-sedinta-a-comitetului-subbazinal-al-raului-ciulucul-mic.html>

DI Ivan CEBOTARI,
Vicepreședintele raionului Sângerei,
Vicepreședintele Comitetului
de subbazin al râului Ciulucul Mic

Dna Gabriela ISAC,
Coordonator de proiect, AO "EcoVisio",
Secretariatul Comitetului de subbazin
al râului Ciulucul Mic

15.03.2019

Anexa 1. Agenda evenimentului

AGENDA

- 9.30 – 10.00** **Înregistrarea participanților, distribuirea materialelor**
Cei pentru participanți.
- 10.00 – 10.15** **Deschiderea Ședinței, cuvinte de salut**
Dl *Ivan Cebotari*, Vicepreședintele raionului Sângerei
Dna *Gabriela Isac*, Coordonator de proiect, AO "EcoVisio"
- 10.15-10.45** **Prezentarea proiectului Planului de management a subbazinului râului Ciulucul Mic, după consultări publice - acțiunile prioritare pentru 2019-2024**
Dna *Gabriela Isac*, Coordonator de proiect, AO "EcoVisio"
- 10.45 – 11.30** **Propuneri de completare a Planului, acțiuni prioritare din cadrul raioanelor/primăriilor pentru 2019, 2019-2024**
Discuție moderată de vicepreședinți
- 11.30 – 11.45** **Informație despre Conferința Națională de Ziua Mondială a Apelor, 22 marite 2019**
Andrei Isac, membru al grupului de lucru de organizare a conferinței
Discutarea priorităților pentru subbazin, pentru a fi prezentate la Conferință
- 11.45 – 12.00** **Concluzii, pașii următori.** Foto în grup a membrilor Comitetului.
Vicepreședintele raionului Sângerei, *Gabriela Isac*, AO "EcoVisio"
- 12.00** **Închiderea ședinței**
- 12.15-13.30**
Prânz pentru toți participanții (**Cafenea Speranța**)

Anexa 2. Copia listei participanților (pdf)

Anexa 3. Copia prezentărilor și materialelor ședinței (2 PP, proiectul Planului de gestionare etc